

Vlaams
Parlement

stuk **32** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 3 februari 2012 (2011-2012)

Rapport

van de Vlaamse Regering

over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en
waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap in 2010

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Kris Van Dijck

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij;

de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;

de heren Jan Peumans, Kris Van Dijck;

de heer Lode Vereeck;

de heer Filip Watteuw.

Plaatsvervangers:

de heren Ludwig Caluwé, Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;

de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;

de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;

de heren John Crombez, Bart Martens;

de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;

de heer Ivan Sabbe;

de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

32 (2010-2011) – Nr. 1+ Errata: Rapport kas- en schuldbeheer

INHOUD

I. Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport	4
II. Bespreking	6
III. Replieken	7
IV. Aanvullende bespreking	7
Gebruikte afkortingen	8
Bijlage: PowerPointpresentatie van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport.....	9

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op dinsdag 8 november 2011 het rapport van de Vlaamse Regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap in 2010 (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 32/1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER PHILIPPE MUYTERS, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, WERK, RUIMTELIJKE ORDENING EN SPORT

De heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport gebruikte bij zijn toelichting op 8 november 2011 een PowerPointpresentatie, die in bijlage is opgenomen.

Minister *Muyters* licht toe dat de belangrijkste blikvangers in het evaluatierapport, de vermindering van de behoefte aan bijkomende externe financiering; de stijging van de verstrekte waarborgen door de Vlaamse overheid, voornamelijk in de sociale huisvestingssector en de welzijnssector; en het behoud van goede ratings door de Vlaamse overheid dankzij haar goed financieel beheer, zijn. Deze evaluatie werd opgemaakt in april 2011.

Overzicht van het netto financieringssaldo

Een tabel met een overzicht van het netto te financieren saldo, het verschil tussen alle bruto-ontvangsten en alle bruto-uitgaven exclusief de schuldhervattingsovereenkomsten gedurende één begrotingsjaar, in ESR-termen is het NFS gelijk aan de som van de ESR-codes 0 tot en met 8, vindt u op slide 3.

De verklaring voor dit bedrag van afgerond 502 miljoen euro NFS in 2010 is al volgt: 500 miljoen euro ESR-tekort (maar naar financieringsbehoeften ligt die 60 miljoen euro lager omwille van de aanrekening van de jobkorting die later gebeurt), de kapitaalparticipaties in 2010 ten bedrage van 161 miljoen euro, terwijl de aangroei van de lei (met 130 miljoen euro) de financieringsbehoefte deed dalen (ordonnanceringen die pas in 2011 dienden betaald).

Schuldmix

Een overzicht van de schuldmix vindt u op slide 4. Het grootste gedeelte in 2009 en 2010 heeft betrekking op langetermijnschuld (82 percent).

Geconsolideerde brutoschuld

De verandering jaar op jaar van de geconsolideerde brutoschuld in 2010, laat zien dat de directe schuld met 147 miljoen euro is toegenomen, de indirecte schuld afgenomen, de negatieve stand van de zichtrekening MVG toegenomen, de schuld VOI's en het saldo van het gesubsidieerd vrij onderwijs afgenomen. Het totale verschil is 436 miljoen euro in meer.

De negatieve schuld zichtrekening MVG in 2007 staat op nul, omdat er bij schuld alleen negatieve in rekening wordt gebracht, waar er in 2007 een positieve zichtrekening was van (bij benadering) 900 miljoen euro.

Uitleg financiering directe schuld

De toename van de directe schuld met 147 miljoen euro wordt door de minister als volgt verklaard. De opnames in 2010 bedragen 173,98 miljoen euro: namelijk vismijn Oostende 3,85 miljoen euro; EMTN 170 miljoen euro; het Investeringsfonds 0,13 miljoen euro; en een variatie van de kortetermijnleningen van -25,32 miljoen euro. Daarnaast waren er enkele aflossingen. Een overzicht is te vinden op slide 6.

Gewaarborgde schuld

Wat betreft de gewaarborgde schuld, werd een erratum gepubliceerd omdat de waarborg van de Gemeentelijke Holding in 2010 niet was opgenomen. De minister verwijst naar de gecorrigeerde tabel op slide 7. De gewaarborgde schuld evolueert naar 10,198 miljard euro.

In het overzicht van de waarborgen op slide 8, kan men de jaar-op-jaarbenadering zien voor de verschillende waarborgen: waarborgen aan (lokale) overheden -106 miljoen euro; waarborgen gedekt door activa 1,039 miljard euro; economische waarborgen voor 342 miljoen euro; VZW De Gezinsbond -0,21 miljoen euro. Dat geeft een stijging van 1274,74 miljoen euro.

Overzicht van de waarborgen gedekt door activa

Een overzicht is te vinden op slide 9. De belangrijkste verschillen in 2010 bij waarborgen gedekt door activa zijn de volgende:

Sociale huisvesting (vooral funding van EKM's): + 197 miljoen euro; VMSW: + 323,6 miljoen euro; VWF: + 257,4 miljoen euro; VIPA: + 222 miljoen euro.

De belangrijkste verschillen in 2010 bij economische waarborgen: zijn de volgende: Waarborgbeheer nv: + 113 miljoen euro en Gigarant nv: + 218 miljoen euro.

Uitwinning en terugwinning van de waarborgen

De waarborgen verleend in het kader van het economisch beleid van de Vlaamse overheid zijn uiteraard altijd de meest risicovolle. Waarborgbeheer nv heeft het grootste bedrag aan uitwinningen gekend in 2010. De groei aan uitwinningen bij Waarborgbeheer nv is zonder twijfel veroorzaakt door de economische crisis. In de afgelopen jaren heeft Waarborgbeheer nv steeds voldoende premies ontvangen om minimaal het verschil te dekken tussen de uitwinningen en terugwinningen. Eind 2009 had Waarborgbeheer nv dan ook een overschot opgebouwd van enkele miljoenen euro's. Ingevolge de economische crisis is die buffer in 2010 opgebruikt en heeft de Vlaamse overheid de overige tekorten gedragen op haar begroting. Dit betekent dat de terugwinningen, premies en opgebouwde reserves niet langer hebben volstaan om de uitwinningen te financieren. Een overzicht vindt u op slide 10 in bijlage.

Pps-schuld

De tabel op slide 11 geeft een overzicht van de gerealiseerde investeringen via pps of alternatieve financiering. Hiervoor wordt de boordtabel van de zesmaandelijksse rapportering aan het Vlaamse Parlement als basis gebruikt. Dat geeft een bedrag van 2,5 miljard euro.

Rating Vlaamse overheid

In 2010 had de Vlaamse Gemeenschap een triple A bij Moody's en AA+ bij Standard & Poor's. Slide 12 geeft een overzicht.

Beroep op geld en kapitaalmarkt?

De vraag of Vlaanderen beroep zal moeten op de geld- en kapitaalmarkt in de toekomst, hangt veel af of KBC al dan niet schuld en penalty fee zal terugbetalen.

In maart 2012 vervalt er 1250 miljoen euro EMTN-programma. Dat is het eerste gedeelte van de opname voor de KBC-schuld. In december 2012 zal er ook voor 2012 200 miljoen euro private placements vervallen. Verder in 2013: 750.000.000 euro EMTN + 300.000.000

Private Placement; in 2014: 1.250.000.000 euro EMTN; in 2016: 1.250.000.000 euro EMTN; in 2020: 170.000.000 euro Private Placement.

De mate waarin die op korte en/of langere termijn moeten opgenomen worden hangt in sterke mate af van het moment van terugbetaling door KBC. Een overzicht vindt men op slide 13.

II. BESPREKING

Indiening van het rapport

De heer *Lode Vereeck* heeft vastgesteld dat het voorgelegde rapport is opgemaakt in april 2011, maar pas op 23 september 2011 in het Vlaams Parlement ingediend. Artikel 21 van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bepaalt echter dat de Vlaamse minister bevoegd voor financiën jaarlijks dergelijk rapport opstelt en ten laatste aan het Vlaams Parlement bezorgt op 15 mei. De heer Vereeck concludeert dat de minister dus rijkelijk laat is en daarbij een decretale bepaling over de rapportering aan het Vlaams Parlement schendt. Zoals ook in andere dossiers, krijgt het Vlaams Parlement opnieuw ook hier veel te laat de benodigde informatie, zodat de parlementsleden hun controletaak niet naar behoren kunnen uitoefenen. Wat is de reden van deze laattijdige indiening: waarom heeft het Vlaams Parlement een half jaar moeten wachten op de kerncijfers inzake de financiële toestand van Vlaanderen? Waarom is het zo laat ingediend als het rapport dan toch al in april schijnt te zijn opgesteld?

Vervallen van de schuld

In 2009 was er ongeveer 5 miljard euro geleend via het EMTN-programma, waarvan 1,45 miljard euro gefinancierd werd op drie jaar. Dat vervalt dus in 2012, zoals ook blijkt uit de grafiek op pagina 29 van het rapport. In het rapport schetst de minister twee verschillende scenario's, waarbij al dan niet van een terugbetaling door KBC van een gedeelte van de KBC-schuld wordt uitgegaan. Ongeacht welk scenario er ook wordt gekozen, moeten er aanzienlijke bedragen worden geherfinancierd. Gebeurt dat opnieuw binnen dat EMTN-programma? Zijn er daartoe al de nodige stappen gezet?

Hoe schat de minister de markt op dit moment in gezien de heersende financiële turbulentie? Wat is volgens de minister de impact daarvan op de financieringskost van de Vlaamse overheid?

Waarborgen

In bepaalde gevallen kunnen waarborgleningen natuurlijk wel een goed instrument zijn. Maar het staat buiten kijf dat dit niet risicoloos is. Dat leert ons de situatie van de waarborgen aan de Gemeentelijke Holding alsook de (fragmentaire) cijfers met betrekking tot gewaarborgde schulden bij participaties. Komt de gewaarborgde schuld ook aan bod in de (jaarlijkse) gesprekken met de ratingbureaus? Zijn er trouwens nieuwe contracten met hen sinds de contacten met 12 mei met Standard & Poor's en op 13 april met Moody's?

Pps

De heer *Eric Van Rompuy* verwijst naar de tabel op pagina 38, die ontnuchterend is in die zin dat voor de pps eigenlijk alleen de welzijnsinfrastructuur gerealiseerde investeringen heeft (2,3 miljard euro) maar voor alle andere domeinen niets. Men is ondertussen al zeven jaar bezig met de pps. De spreker hoopt dan ook in het rapport het volgende jaar een positieve evolutie te zien, wat hij persoonlijk echter nog steeds sterk betwijfelt. De heer *Jan Peumans* verwijst naar de pps-rapportage van de Vlaamse Regering.

Tussenkomst in begrotingsbesprekingen

De heer *Dirk Van Mechelen* verwijst naar zijn tussenkomsten in de begrotingsbesprekingen 2012.

III. REPLIEKEN

Replieken van de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

De heer *Philippe Muylers*, stelt naar aanleiding van de laattijdige indiening in de toekomst bijzondere aandacht te besteden aan de tijdige indiening van het verslag. Er is geen bijzondere verklaring voor de laattijdigheid. De veronderstelling is dat een loutere vergissing aan de basis daarvan ligt.

Aangezien de interestvoeten sterk fluctueren, is het erg moeilijk in te schatten wat de effecten zullen zijn en welke de interestvoet zal zijn in maart 2012.

De ratingbureaus houden uiteraard rekening met de gewaarborgde schuld. Het volgende gesprek met ratingbureaus is gepland eind november 2011 met Moody's.

Replieken van de leden

De heer *Lode Vereeck* vraagt of de minister kan nagaan waar het voorgelegde rapport is blijven liggen. Hij veronderstelt dat uit de diverse contacten van de minister met de financiële markten het voor de minister al wel duidelijk kan zijn in welke richting de rente zal evolueren.

IV. AANVULLENDE BESPREKING

In verband met de indiening van het rapport van de Vlaamse Regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap in 2010, gaf minister *Philippe Muylers* op 15 november 2011 naar aanleiding van de bespreking van de begroting voor het begrotingsjaar 2012 nog enkele data van indiening van eerdere rapporten mee. Het rapport van 2003 is ingediend op 4 februari 2005, het rapport van 2004 is ingediend op 14 juni 2005, het rapport van 2005 op 24 mei 2006, het rapport van 2006 op 14 juni 2007, het rapport van 2007 is niet opgemaakt, het rapport van 2008 werd ingediend na de vorming van de nieuwe Vlaamse Regering in het najaar van 2009. De minister wil hiermee aangeven dat de datum van indiening door de Vlaamse Regering op 15 mei nooit gehaald is en zelfs vervaagd is. De bedoeling was om het rapport midden juni 2011 klaar te hebben maar er zijn bij de drukproef een aantal problemen opgedoken. Gezien de vervaging van de datum van 15 mei, is minder aandacht aan die datum geschonken. De minister zal, omdat het de eerste keer sinds het rapport 2003 uitdrukkelijk wordt gevraagd, de datum van 15 mei terug in ogenschouw nemen.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

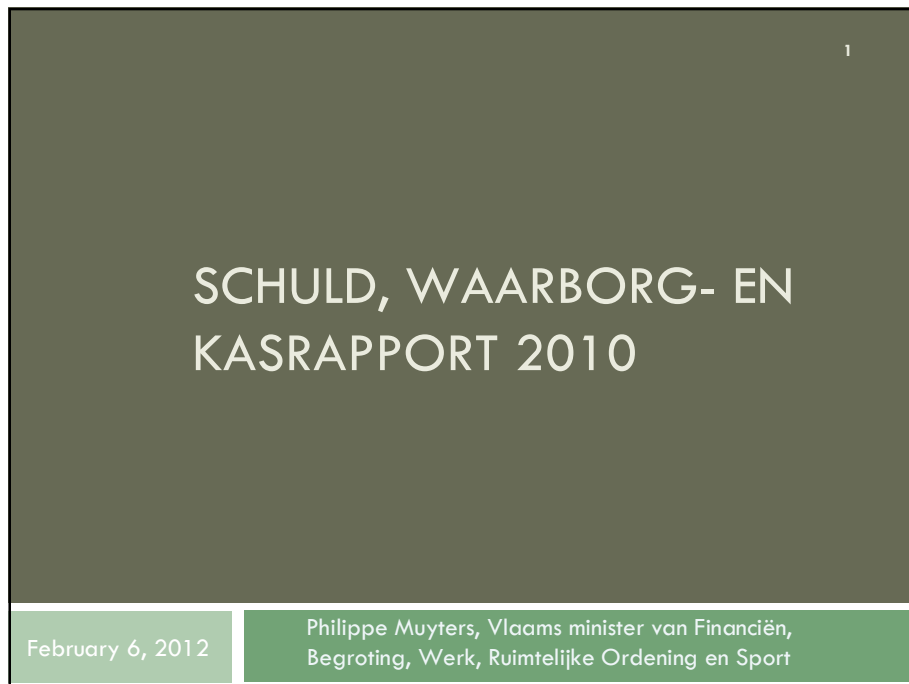
Kris VAN DIJCK,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EKM	erkende kredietmaatschappij
EMTN	Euro Medium Term Note
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
MVG	ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
NFS	netto te financieren saldo
nv	naamloze vennootschap
pps	publiek-private samenwerking
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VOI	Vlaamse openbare instelling
VWF	Vlaams Woningfonds
vzw	vereniging zonder winstoogmerk

BIJLAGE:

PowerPointpresentatie van de heer Philippe Muyters,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport

Netto financieringssaldo

3

Tabel: netto financieringssaldo (NFS) (in keuro)

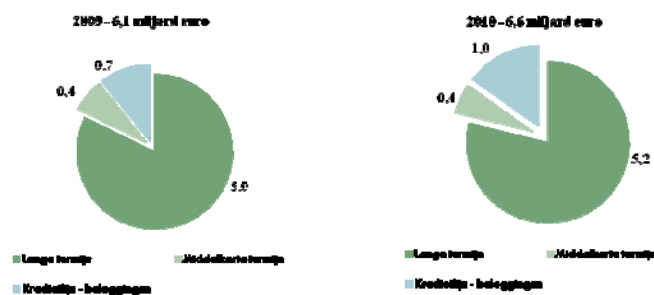
2008	-1.111.911
2009	-5.820.931
2010	-501.657

Verklaring 502 mio NFS in 2010: 500 mio ESR tekort (maar naar financieringsbehoeften oa. 60 mio lager omwille van aanrekening jobkorting), kapitaalparticipaties in 2010 (161 mio) terwijl de aangroei van de lei (met 130 mio) de financieringsbehoefte deed dalen (ordonnanceringen die pas in 2011 dienden betaald).

Philippe Muylers, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Schuldmix op einde van het jaar

4

Aandeel LT schuld:
2009: 82%
2010: 79%

Philippe Muylers, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Geconsolideerde brutoschuld

(in keuro)	2007	2008	2009	2010
Directe schuld MVG	243.866	279	5.425.161	5.572.734
Indirecte Schuld MVG	5.751	3.830	2.864	2.703
Negatieve stand Zichtrekening MVG	0	282.116	680.255	1.034.473
VOI's	316.926	291.519	446.891	405.105
Saldo gesub vrij onderwijs	457.295	449.237	435.027	411.835
Totaal	1.023.839	1.026.981	6.990.198	7.426.850

Jaar-op-jaar verandering **Geconsolideerde brutoschuld (in keuro) : 2010**

Directe schuld MVG	147.573
Indirecte Schuld MVG	-161
Negatieve stand Zichtrekening MVG	354.218
VOI's	-41.786
Saldo gesub vrij onderwijs	-23.192
Totaal	436.652

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Uitleg financiering directe schuld in 2010: verandering = 147,573 mio euro

Opnames in 2010:	+173,98
- Vismijn Oostende	+3,85
- EMTN	+170,0
- Investeringsfonds	+0,13
Variatie KT- leningen	-25,32
Aflossingen in 2010:	
° Titel I	0
° Titel III	-1,09
- Vismijn Oostende	-0,22
- Investeringsfonds	-0,87

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Gewaarborgde schuld (in mio euro)

A

(met 62,5 mio voor GH in 2010: zie Errata)

	2006	2007	2008	2009	2010
Waarborgen aan (lokale) overheden	1.519,60	1.361,99	1.443,76	1.338,76	1.231,90
Waarborgen gedekt door activa	4.979,60	5.232,89	5.819,81	6.776,62	7.816,26
Economische waarborgen	543,38	610,84	588,92	807,69	1.149,86
VZW De gezinsbond	1,70	1,32	1,00	0,73	0,52
Totaal	7.044,28	7.207,04	7.853,49	8.923,80	10.198,54

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Gewaarborgde schuld

B

Vershil analyse waarborgen (in mio euro): jaar-op-jaar verandering

	2007	2008	2009	2010
Waarborgen aan (lokale) overheden	-157,61	81,77	-105,00	-106,86
Waarborgen gedekt door activa	253,29	586,92	956,81	1.039,64
Economische waarborgen	67,46	-21,92	218,77	342,17
VZW De gezinsbond	-0,38	-0,32	-0,27	-0,21
Totaal	162,76	646,45	1.070,31	1.274,74

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Gewaarborgde schuld

B

Belangrijkste verschillen in 2010 bij waarborgen gedekt door activa:

- Sociale huisvesting (vooral funding van EKM's): +197 mio euro
- VMSW: +323,6 mio euro
- VWF: +257,4 mio euro
- VIPA: +222 mio euro

Belangrijkste verschillen in 2010 bij economische waarborgen:

- Waarborgbeheer NV: +113 mio
- Gigarant NV: +218 mio

Philippe Muylers, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Uitwinning en terugwinning van de waarborgen

7

De waarborgen verleend in het kader van het economisch beleid van de Vlaamse overheid zijn de meest risicovolle.

Waarborgbeheer nv heeft het grootste bedrag aan uitwinningen gekend in 2010. De groei aan uitwinningen bij Waarborgbeheer nv is veroorzaakt door de economische crisis. In de afgelopen jaren heeft Waarborgbeheer nv steeds voldoende premies ontvangen om minimaal het verschil te dekken tussen de uitwinningen en terugwinningen. Eind 2009 had Waarborgbeheer nv dan ook een overschot opgebouwd van enkele miljoenen euro's. Ingevolge de economische crisis is die buffer in 2010 opgebruikt en heeft de Vlaamse overheid de overige tekorten gedragen op haar begroting. Dit betekent dat de terugwinningen, premies en opgebouwde reserves niet langer hebben volstaan om de uitwinningen te financieren.

Uitwinningen en terugwinningen van de waarborgen in 2010 (in miljoen euro)		
	Uitwinningen	Terugwinningen
Sociale Huisvesting	0,070	-
AGIO n	0,019	0,019
FIVA	-	-
VLIF	1,310	0,026
Waarborgbeheer N.V.	28,109	6,111
Waarborgfonds Microfinanciering	0,3	-
TOTAAL	29,808	6,156

Philippe Muylers, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

PPS-Schuld (keuro)

8

De tabel geeft een overzicht van de gerealiseerde investeringen via PPS of alternatieve financiering. Hiervoor wordt de boordtabel van de zesmaandelijkse rapportering aan het Vlaamse Parlement als basis gebruikt.

Gerealiseerde investeringen via PPS-schuld en alternatieve financiering eind 2010 (in duizend euro)		
	Gerealiseerde investeringen	Subsidie
Welzijnsinfrastructuur	2.383.040	60%
Sociale Huisvesting	52.565	54%
Schoolinfrastructuur	-	
Sportinfrastructuur	2.626	30%
Toerisme	/	/
6 missing links	18.000	100%
Callemansputte	-	
Mobiliteit	-	
bestuurszaken	67.300	100%
	2.523.530	

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Rating Vlaamse Overheid

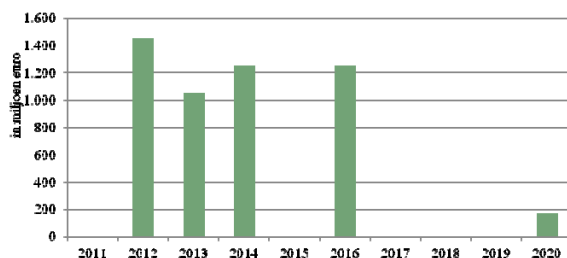
9

De ratings van de Vlaamse Gemeenschap binnen de respectievelijke schalen			
Financial security for the investors	Rating Moody's	Rating S&P	Capacity of the issuer to meet its financial commitments
Exceptional	Aaa	AAA	Extremely strong
Excellent	Aa1	AA+	Very strong
	Aa2	AA	
	Aa3	AA-	
Good	A1	A-	Strong
	A2	A	
	A3	A-	
Adequate	Baa1	BBB+	Adequate
	Baa2	BBB	
	Baa3	BBB-	

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Beroep op geld en kapitaalmarkt in de toekomst?

10

2012: 1.250.000.000 euro EMTN + 200.000.000 Private Placement

2013: 750.000.000 euro EMTN + 300.000.000 Private Placement

2014: 1.250.000.000 euro EMTN

2016: 1.250.000.000 euro EMTN

2020: 170.000.000 euro Private Placement

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport